

Optiek

Voorkom aanwas van zelfstandigen zonder perspectieven

Zakenkabinet
Mens en organisatie
Ila Kasem

Het kabinet-Rutte heeft zich voorgenomen vriend van de Nederlandse ondernemer te zijn. In economisch zware tijden blijkt dit een lastige opgave. Als het kabinet zich op dit punt al met interessant nieuws laat horen, dan betreft het primair het midden- en grootbedrijf.

Voor de kleinste ondernemingen, die van de zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers), toont het kabinet opvallend weinig extra aandacht. Terwijl het deze

categorie ondernemers is die in de voorste linie van de strijd tegen groeiende werkloosheid staat. Zonder het grote aantal zzp'ers zou het aantal werklozen in Nederland veel hoger liggen.

Nederland kent op dit moment zo'n 1 miljoen zzp'ers. Dit aantal groeit hard. Sinds 1998 is het aantal zzp'ers met 35% toegenomen. Het grootste deel van deze groep is succesvol als ondernemer en beleeft daar veel plezier aan. Een belangrijk deel van de zzp'ers zit echter op dood spoor en op het bestaansminimum.

Gegeven de omvang van het aantal zzp'ers en hun bijdrage aan de economie is gericht beleid noodzakelijk. Het verhogen van het aantal verzekerden (met name tegen inkomensverlies en arbeidsongeschiktheid) is daarbij belangrijk. Belangrijker is de potentie van de bestaande en nieuwe zzp'ers te vergroten.

Zo bestaat tussen het aanbod van zzp'ers en de behoefte bij opdrachtgevers een grote mismatch. Op veel terreinen,

zoals grote delen van de zakelijke dienstverlening, bestaat een enorm overschot. Op andere terreinen, zoals de zorg, de landbouw en de techniek, een enorm tekort. Waar het voor zzp'ers lastig is zelfstandig in hun opleiding en ontwikkeling te investeren, zou verwacht mogen worden dat overheid en bedrijfsleven zich explicieter uitlaten over de vraag naar types zzp'ers. Daarnaast moet juist voor de zzp'ers veel steviger ingezet worden op het verhogen van investeringen in opleiding en training en op het creëren van ruimere (fiscale) voorzieningen om deze investeringen aantrekkelijk te maken.

Veel zzp'ers kiezen, in tegenstelling tot hetgeen minister

Gegeven de omvang van het aantal zzp'ers en hun bijdrage aan de economie is gericht beleid nodig

Donner stelt, niet vrijwillig voor het zzp'schap. In de meeste gevallen is er sprake van (dreigend) ontslag. Dat zet veel druk op het afwegingsproces. Voor vakmensen is het risico minder groot dan voor de grote schare zzp'ers met een meer generiek profiel. Men weet niet goed wat het betekent om zzp'er te zijn en schat de kansen vaak veel te positief in. Als de zak met geld van de afvloeiingsregeling leeg raakt ontstaan er vaak schrijnende situaties. Vooral in gezins- en andere leefvormen waarbij beide partners zzp'er zijn, is er vaak sprake van een onverantwoord groot risico. Meer voorlichting ten behoeve van een goed afwegingsproces bij het beslissen zzp'er te worden is daarom noodzakelijk.

Groot knelpunt hierbij is dat belangrijke sectoren nog steeds voor zzp'ers op slot zitten of dat zzp'ers er alleen in de marge kunnen functioneren. ZZP Nederland wijst in een reactie op de uitspraak van Donner dat er voor zzp'ers nauwelijks belemme-

ringen zijn, op het feit dat gegeven het nieuwe zorgconvenant zzp'ers in de zorg een sluitstuk lijken te worden en dat chauffeurs niet zelfstandig opdrachten mogen aannemen van transportbedrijven. In de wet staat namelijk dat er altijd sprake dient te zijn van een loondienstbetrekking, terwijl het transport bij uitstek een sector is waarin goede perspectieven voor zzp'ers liggen.

Zonder te tornen aan de eigen verantwoordelijkheid, vrijheid en zelfstandigheid van de zzp'ers, moeten kabinet en sociale partners het belang van de groep zzp'ers veel serieuzer nemen. Anders dreigt een groot deel van de zelfstandigen zonder personeel te verworden tot zelfstandigen zonder perspectief.

Ila Kasem is managing partner Van de Bunt Adviseurs, bestuurslid Nederlandse Stichting voor Psychotechniek en lid raad van advies Van der Kruijs, partner in executive search.